

Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı, Okula Aidiyet Duygusu ve Bağlanma Stilleri İlişkisi: İstanbul İli Adalar Örneği

Prof. Dr. Meşküre Hülya ÜNAL KARAGÜVEN*

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul / Türkiye,
mhulya@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6375-8930

Öz

Akıllı telefonlar insan-teknoloji etkileşiminde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak akıllı telefonların artan kullanımı akıllı telefonların aşırı kullanımına ve bağımlılığa yol açmıştır. Bu çalışmanın amacı ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile okul aidiyeti duygusu ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Çalışmaya İstanbul ili adalarından 359 ortaokul ve lise öğrencisi katılmıştır. Bir anket formu ile birlikte Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği (AAS), Okul Üyeliği Psikolojik Duygusu Ölçeği (PSSMS) ve İlişkiler Ölçekleri Anketi'nin (RSQ) Türkçe versiyonları kullanılmıştır. İstatistiksel olarak veriler normal dağılım göstermiş ve t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), iki değişkenli korelasyon ve hiyerarşik regresyon analizleri yapılmıştır. Sonuçlar akıllı telefon bağımlılığı, okul aidiyeti duygusu ve bağlanma stillerinin katılımcıların demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, sınıf ve ebeveyn eğitimi) göre farklılaştığını göstermiştir. Güvenli bağlanma ve okula aidiyet düşerken akıllı telefon bağımlılığı artmaktadır. İlavenen, korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanmaları yükselirken akıllı telefon bağımlılığı da artmaktadır. Okul aidiyeti duygusu ve bağlanma stillerinin akıllı telefon bağımlılığını yordamaktadır. Bulguların hem teorik hem de pratik olarak eğitim psikolojisi alanına katkı sağlaması mümkündür. Bulguları desteklemek için benzer çalışmaların yapılması önerilmiştir.

* Sorumlu Yazar. Tel: x | Araştırma Makalesi.

Makale Tarih Bilgisi. Gönderim: 23.10.2024, Kabul: 25.05.2025, Basım: Haziran, 2026.

Anahtar Kelimeler: Ergenler; Akıllı telefon bağımlılığı; Okula aidiyet duygusu; Bağlanma stilleri.

Relationships Between Smartphone Addiction, Sense of School Belonging and Attachment Styles in Adolescents: Case of Istanbul Islands

Abstract

Smartphones play an important role in human-technology interaction. However, the increasing use of smartphones has led to excessive use and addiction to smartphones. The aim of this study is to investigate relationship of smartphone addiction with the sense of school belonging and attachment styles. Correlational survey method was used in the study. Participants consisted of 359 secondary and high school students from the islands of Istanbul. Along with a questionnaire, Turkish versions of the Smartphone Addiction Scale (AAS), School Membership Psychological Sense Scale (PSSMS) and Relationship Scales Questionnaire (RSQ) were used. Statistically, the data showed a normal distribution and a t-test, one way analysis of variance (ANOVA), bivariate correlation and hierarchical regression analyses were conducted. The results indicated that smartphone addiction, sense of school belonging and attachment styles differed according to the participants' demographic characteristics (gender, age, grade, and parental education). Smartphone addiction increases as secure attachment and school belonging decrease. Furthermore, smartphone addiction increases as fearful, obsessive, and avoidant attachment increase. Moreover, the senses of school belonging and attachment styles were found to predict smartphone addiction. The findings may contribute to the field of educational psychology both theoretically and practically. It is suggested that similar studies be conducted to support the findings.

Keywords: Adolescents, Smartphone addiction; Sense of school belonging; Attachment styles.

Extended Summary

21st century is known as the age of technology (Castells, 2010). Wireless communication, such as the use of mobile phones, and the internet are remarkable entities resulting in revolutionary changes in the field of communication (Brauser, 2013). In 2007, smartphones were introduced (Choi

et al., 2017). Since then, smartphones have become an indispensable part of daily life in all communities and countries. As such, smartphones have become one of the fastest-growing sectors in the technology industry (Davey ve Davey, 2014). Over the past decade, smartphone ownership and use have been exponentially increased globally. For instance, there were about 2.1 billion smartphone users in 2017 and the number was projected to exceed 2.8 billion by 2020 worldwide (Jain et al., 2019; Kwon et al., 2013). Increasing use of smartphones can lead to excessive use and addiction. (Parasuraman et al., 2017). According to statistical studies, 62% of smartphone users are addicted (Kiran et al., 2019). In recent years, various studies have been conducted on increasing risks of smartphone addiction (Bağcı, 2018; Çakır ve Oğuz, 2017; Lee ve Lee, 2017; Okur et al., 2019; Panova ve Carbonell, 2018; Roberts et al., 2014). However, further research is needed on this topic.

Purpose The aim of this study is to investigate the relationship of smartphone addiction with the sense of school belonging and attachment styles in adolescence for those who are attending school on Istanbul Islands. Research questions are listed as follows:

1. Does smartphone addiction differ according to the demographic characteristics of the participants?
2. Does the sense of school belonging differ according to demographic characteristics of the participants?
3. Does the attachment styles differ according to the demographic characteristics of the participants?
4. Is there a relationship between smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles of the participants?
5. Does the sense of school belonging and attachment styles predict smartphone addiction?

Method

This was a quantitative study that used a survey method. The relationship between smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles in adolescence was examined. Simple random sampling was used as the sampling method. The sample consisted of 359 adolescence from secondary and high school students, including 167 girls and 192 boys aged 12 to 18 from the the Istanbul Islands.

Questionnaires, including Turkish versions of The Smartphone Addiction Scale (SAS), The Psychological Sense of School Membership Scale (PSSMS) and Relationships Scales Questionnaire (RSQ), were used. The questionnaires were administered as groups in the participants' classrooms. The participants were informed about the study in advance, and participation was voluntary.

The data showed a normal distribution. In order to determine the mean scores differences independent samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used. In addition, bivariate Pearson's correlation and hierarchical regression analyses were also conducted to reveal the relationship between the independent and dependent variables.

Results

In this study, five research questions were answered through various statistical procedures. The first, second and third research questions were answered by using the t-test and one-way ANOVA. Based on these test results, significant differences were obtained in the mean scores of smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles according to participant demographic variables (gender, age, grade, and parental education). As such, it was determined that individual participant characteristics, such as gender, age, grade, and parental education, reflected significant differences in the levels of smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles. Nevertheless, smartphone addiction was not found to vary by gender. Smartphone addiction was higher in older adolescents and whose mothers are university graduates. The sense of school belonging was higher in girls, younger adolescents or those in lower grades, and those whose parents are university graduates. And, attachment styles differed according to all factors, including gender, age, class, and parental education level.

The fourth and fifth research questions were answered by using bivariate Pearson's correlation and hierarchical regression analyses. The correlations among the variables were statistically significant ($p < .01$). In particular, it was determined that smartphone addiction had a negative and significant relationship with the sense of school belonging and secure attachment. While school belonging and secure attachment increases, smartphone addiction decreases. On the other hand, positive and significant correlations were obtained between smartphone addiction and fearful,

dismissive, preoccupied attachment styles. While, fearful, dismissive, and preoccupied attachment increases smartphone addiction also increase. The sense of school belonging and attachment styles explains a part of smartphone addiction. Lastly, the sense of school belonging and attachment styles predicted smartphone addiction.

Discussion and Conclusion

This study investigated the relationship between smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles in adolescence. The study provided clear support for the five research questions relating to the relationship between smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles. For the first three research questions, the level of smartphone addiction and sense of school belonging and attachment styles differed according to the participant demographic variables, including gender, age, class, and parental education level. For the fourth research question, the sense of school belonging and attachment styles significantly correlated with smartphone addiction. And for the fifth research question, the senses of school belonging and attachment styles were significant predictors of smartphone addiction. These findings supported the results of previous similar studies (Alaca, 2011; Aşık, 2018; Aydın ve Aydın, 2023; Çakır ve Oğuz, 2017; Fullarton, 2002; Görür, 2019; Sarı, 2013; Sevi et al., 2020; Söyler, 2019; Yüksel, 2020).

As a result, important findings have been obtained. Smartphone addiction, school belonging, and attachment styles differed according to individual characteristics. Smartphone addiction increases in adolescents with low levels of secure attachment style and school belonging. Additionally, smartphone addiction increases in adolescents with high levels of fearful, obsessive, and avoidant attachment styles. And, the sense of school belonging and attachment styles predicts smartphone addiction. These findings are also supported by previous studies.

This study presented a set of data of theoretical and practical importance. The present study confirmed that smartphone addiction is associated with the sense of school belonging and attachment styles, which prior studies confirm. As such, it has been observed that school belonging and attachment styles are important in terms of smartphone addiction. Meeting the need for social contact in different ways, such as social and cultural activities, may reduce smartphone use. Thus, smartphone addiction can be prevented.

This study has certain strengths and limitations that have been seen in previous studies. For example, the sample size and use of various statistical procedures for determining the relationship between smartphone addiction, the sense of school belonging, and attachment styles are some of its strengths. Nevertheless, the participant group was limited to adolescence. For strengthening the findings and before generalizing the findings to other populations, similar replicate studies are necessary with other age groups and participant demographics.

Giriş

21. yüzyıl teknoloji çağı olarak bilinmektedir. Kablosuz iletişim ve internet, iletişim alanında devrim niteliğinde değişikliklere yol açan dikkate değer varlıklardır (Brauser, 2013). Akıllı telefonlar 2007 yılında hayatımıza girmiştir (Choi ve ark., 2017). O zamandan beri akıllı telefonlar tüm dünyada günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir (Davey ve Davey, 2014). Akıllı telefon kullanımındaki artışın ergenlerde bağımlılığa yol açtığı görülmektedir.

Ergenlik sözcüğü çocukluk döneminden yetişkinlik dönemine geçildiği ara dönemi ifade etmek için kullanılan bir terimdir. Batı dillerinde ergen sözcüğünün karşılığı olan “adolesan” sözcüğü, latince büyüme anlamına gelen “adolescere” den türemiştir (Parman, 2012). Ergenlik; bilişsel, zihinsel, sosyal ve duygusal yönlerde farklılaşmaların olduğu kritik bir dönemdir. Berk’e (2022) göre ergenlik dönemi bireyin fiziksel, cinsel ve psikososyal değişimler geçirdiği ve kendini daha yakından tanıdığı sancılı bir süreçtir. Bir gelişim ve değişim dönemidir. Bu dönemdeki birey “ergen” olarak adlandırılır. Dünya Sağlık Teşkilatının resmi tanımına göre 10 ile 19 yaş arasındaki birey ergendir (www.who.int). Bu döneme ilişkin diğer bir sözcük “puberte” dir ve erinlik (buluş) anlamına gelmektedir. Erinlik daha çok biyolojik yön ile ilişkilidir (Parman, 2012). Alan yazın incelendiğinde ergenlik döneminin erken ergenlik (11-13 yaş arası), orta ergenlik (14-16 yaş arası) ve geç ergenlik (17-19 yaş arası) olmak üzere 3 evrede ele alındığı görülmektedir (Micucci, 2009; Spano, 2004). Bu yaşlardaki bireyler eğitim basamağı olarak ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerdir. Dolayısıyla, bu basamaklardaki öğrenciler ergen olarak kabul edilebilir.

Pek çok kuramcı tarafından zor bir dönem olarak kabul edilen ergenlik dönemi ile ilgili bugüne kadar pek çok çalışma yapılmıştır (Erikson ve Erikson, 1998; Freud, 1920; Hall, 1969; Parman, 2012; Piaget, 1977;

Steinberg, 2007). Bu dönemdeki bireyler zayıf ve duyarlı oldukları bir süreçten geçmektedir. Bu süreçte ergenlerin akıllı telefonları iletişim aracı olarak yaygın bir şekilde kullandıkları gözlenmektedir. Ergenler ve gençler bilgisayar ve medya ile iç içe yetiştikleri için bu durum onların interneti daha iyi kavramalarına, akıllı telefonu daha fazla kullanmalarına neden olmuştur (Uzgören ve ark., 2013). Ancak bu durumun zamanla bağımlılık boyutuna geldiği görülmektedir.

TDK'ye (2024) göre bağımlılık: "Bir şeye veya bir kimseye bağlı olma durumu; tabiiyet" şeklinde tanımlanmaktadır. Bağımlılık, "bireyin madde veya davranışı bırakma isteğine karşılık bırakamaması ve kontrol edememesidir" (Günüç ve Kayri, 2010). Bağımlılık kavramı ilk kez madde bağımlılığı için kullanılmıştır. Bilgi ve teknoloji çağına girilmesiyle birlikte televizyon, telefon ve internet gibi davranışsal bağımlılıklar da görülmeye başlanmıştır (Babaoğlu, 1997). Bilim adamları tarafından 21. yüzyıl bilgi teknolojisi çağı olarak kabul edilmekte, kablosuz iletişim ve internet, iletişim alanında devrim niteliğinde değişikliklere yol açan dikkate değer varlıklar olarak görülmektedir (Van Rooij ve Prause, 2014; Wajcman, 2008). Telefona takıntılı olma, telefonda çok fazla zaman geçirme, telefon kullanımını azaltmakta ya da durdurmakta zorlanma gibi davranışlar akıllı telefon bağımlılığı şeklinde ifade edilmektedir (Zou ve ark., 2017). DSM-5'de internet bağımlılığı şeklinde yer almakta ancak akıllı telefon bağımlılığı bozukluk şeklinde bulunmamaktadır (Block, 2008). Akıllı telefon bağımlılığı davranışsal bir bağımlılık formu içinde yer alır. Akıllı telefon kullanıcıları hakkında yapılan istatistiklere bakıldığında %62 oranında bağımlılık olduğu görülmüştür (Kıran ve ark., 2019). Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK, 2024) tarafından davranışsal bağımlılıklar; fiziksel bir maddeye dayandırılmayan, davranış tabanlı bağımlılık olarak tanımlanmaktadır. Davranışsal bağımlılıklara örnek olarak; oyun, dijital oyun, bilgisayar, televizyon, kumar vb. bağımlılıklar ile insan-makine etkileşiminin kurulduğu teknolojik bağımlılıklar verilebilir. Konu ile ilgili olarak alan yazında farklı çalışmalar bulunmaktadır (Ayas, 2018; Koral ve Alptekin, 2023; Mustafaoğlu ve ark., 2018; Roberts ve ark., 2014; Tarhan ve Nurmedov, 2017). Davranışsal bağımlılıklar fiziksel hastalık riski oluşturmakla birlikte, birey üzerinde daha çok psikolojik ve sosyolojik problemlere neden olmaktadır. Akıllı telefon bağımlılığı ile mücadele edilmesinin gerekli olduğu görülmektedir. Konu ilgili çalışmaların son yıllara ait olması (Bağcı, 2018; Lee ve Lee, 2017; Okur ve ark., 2019; Panova ve Carbonell, 2018; Roberts ve ark., 2014) konunun

yeni olduğunu ve daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı, okula aidiyet duygusu ve bağlanma stilleri kapsamında incelenmiştir.

Aidiyet kavramı çeşitli şekillerde tanımlanabilir. Örneğin; bağlı hissetme, topluluk duygusu, okula veya sınıfın üyesi hissetme, destek görme ve kabul edilme gibi (Osterman, 2000). Bugüne kadar ait olma gereksinimi farklı teorilerde incelenmiştir. Maslow'un (1943) Gereksinimler Hiyerarşisi Teorisi, Alderfer'in (1969) ERG Teorisi ve Deci ve Ryan'ın (1985) Özerklik Teorisi bu teorilere örnek olarak verilebilir.

Okul sadece bilgi aktarılan bir yer değil, öğrencilerin sosyolojik ve psikolojik gereksinimlerinin karşılandığı sosyal bir ortamdır (Günelan, 2018). Öğrencinin iç dünyasında olup bitenler ve aidiyet ihtiyacının giderilip giderilmediği öğretimden daha önceliklidir. Kendini yalnız hisseden öğrenci için matematiksel bir işlem öğrenmektense okula aidiyet ihtiyacının karşılanması daha önemlidir (Beck ve Malley, 1998). Diğer yönden ergenlik döneminde ait olma ihtiyacı sosyalleşme ve kimlik oluşturma açısından bir ön koşuldur (Hendrick, 2009). Goodenow (1992) a göre okulda onay, kabul ve saygı göreceğine yönelik öznel inancı temsil eden okul aidiyet duygusu ön plana çıkar. Bu çalışmada ergenlerde, akıllı telefon bağımlılığının okul aidiyet duygusu ile ilişkisi yanında bağlanma stilleri ile ilişkisi de incelenmiştir.

Allen ve arkadaşlarına (1998) göre ergenlik döneminin sağlıklı geçirilmesinde güvenli bağlanmanın önemi büyüktür. Bağlanma, konusunda Bowlby (1958; 1973; 1977; 1980; 1982) tarafından çalışmalar yapılmış ve insanların kendilerine göre önemli olan kişilere karşı geliştirdikleri güçlü bir duygusal bağ olarak tanımlanmıştır. İki bireyin birbirine karşı hissettiği güçlü bir duygu ve ilişkilerin devamını sağlayan önemli bir faktördür (Cenkseven-Önder, 2014). Çocukluk döneminde anne, çocuktan gelen sinyalleri alır ve uygun tepki verirse güvenli bağlanma gelişir. Güvenli bağlanan çocuk kendini değerli hisseder. Freud bunu (1920) "kuvvetli ego", Erikson ve Erikson (1998) ise "temel güven" olarak ifade etmektedir. Temel güven duygusu gelişmezse nevrotik bir anksiyete gelişir ve bu durum "anksiyöz bağlanma" şeklinde tarif edilmektedir. Böylece kusurlu kendiliğin gelişimi yerleşmiş olmaktadır (Brüne, 2008). Bebeklikteki bağlanma yetişkinlik dönemindeki bağlanma davranışını doğrudan etkiler ve beşikten mezara kadar yaşam boyu devam eder (Bowlby, 1980; 1982). Bununla birlikte ergenlerin sağlıklı bir kimlik inşa etmeleri ebeveynleriyle kurdukları güvenli bağlanma ile ilişkilidir. Güvenli

bağlanan ergenler benliğini oluşturabilir ve benlik saygısını geliştirebilirler (Allen ve ark., 1998).

Ergenler bebeklik dönemindeki bağlanma figürüyle geliştirdiği zihinsel temsillerini akran ilişkilerinde kullanmaya başlarlar. Yeni ilişki ağlarına ihtiyaç duyarlar (O’Koon, 1997). Ailedeki bağlanma figürlerinin yerini akranlar ve yakın arkadaşlar alır. Ergenlikten sonra ise bu bağlanma figürünün yerini karşı cinsten ilgi duyulan ve duygusal bağ kurulan kişi alacaktır. Akranlarla kurulan yeni ilişkiler, yeni bir güven kaynağı olarak görülmeye başlar (Buist ve ark., 2004). Bu durumda ergenlikte bağlanma konusu incelenmesi gereken bir konu olarak görülmektedir.

Bartholomew ve Horowitz (1991), Bowlby’nin (1973; 1977) içselleştirilmiş zihinsel temsiller kavramı temelinde yetişkin bağlanma stillerini güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu bağlanma stili olarak 4 grupta tanımlamıştır. Bağlanma modellerini “kendi” ve “diğerleri” olmak üzere iki boyutta birleştirmişlerdir. “Kendi” boyutunda kişinin sevmeye ve desteklenmeye değer olup olmadığına dair inançlar olumlu ve olumsuz olarak iki kutupta değerlendirilmiştir. “Diğerleri” boyutunda ise diğerleri olarak tanımlanan kişilerin güvenilirliği ve ulaşılabilirliği olumlu ve olumsuz şeklinde iki kutupta değerlendirilmiştir. Kısaca özetlemek gerekirse; Güvenli (secure) bağlanma biçiminde “olumlu benlik” ve “olumlu başkaları” birleşimi bulunmaktadır. Saplantılı (Preoccupied) bağlanma stili, “olumsuz benlik” ve “olumlu başkaları” modelini bir arada içerir (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Korkulu (Fearful) bağlanma biçimi “olumsuz benlik” ve “olumsuz başkaları” modelini kapsar. Bu bağlanma stili Hazan ve Shaver’ın (2008) kaçınan bağlanma biçimi ile örtüşmektedir. Kayıtsız bağlanma stili “olumlu benlik” ve “olumsuz başkaları” modelini içerir (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Zimmerman’a (2004) göre, güvenli bağlanan ergenler, kayıtsız bağlananlara kıyasla daha az sosyal kaygı hissederler ve arkadaş ilişkileri daha niteliklidir. Güvenli bağlanan kişilerin arkadaş ilişkilerinde daha seçici davrandığı, ilişkilerini daha uzun sürdürdüğü görülürken kayıtsız bağlanan kişilerin arkadaşlık ilişkilerinin zayıf ve kısa sürdüğü görülmüştür. Kayıtsız bağlananlara göre yakın ilişki kurmak değerli değildir, önemli olan kendi bağımsızlıklarıdır. Bir diğer bağlanma biçimi saplantılı bağlananlar ise yüksek düzeyde sosyal kaygı hissetmektedir ve arkadaş ilişkilerinde sorun yaşadıklarında mücadele etme becerileri düşüktür. Bu çalışmada ergenlerde, bağlanma stillerinin akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisi incelenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Akıllı telefon bağımlılığının sağlık sorunlarına neden olabildiği ve bilişsel süreçleri etkilediği görülmektedir (Parasuraman ve ark., 2017). Örneğin; uyku bozuklukları, halüsinasyonlar, düşük benlik saygısı, kaygı veya depresyon, zorbalık, güvensizlik, göz yorgunluğu, işitme kaybı, baş ağrısı ve boyun ağrısı gibi sağlık risklerine neden olabildiği görülmektedir (Bhatia, 2008; Peraman ve Parasuraman 2016). Akıllı telefon bağımlılık oranının Kiran ve arkadaşları (2019) tarafından %69 düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Ancak bu oranın giderek arttığı düşünülmektedir. Alan yazında konu ile ilgili çalışmaların daha çok teknoloji ve internet bağımlılığı gibi başlıklar taşıdığı görülmektedir (Ceritli ve Bal, 2017; Koral ve Alptekin, 2023; Mustafaoğlu ve ark., 2018). Bu durumun nedeni; akıllı telefon teknolojisinin son yıllarda hızlı gelişmesi şeklinde açıklanabilir. Dolayısıyla son yıllarda akıllı telefon bağımlılığının artan riskleri konusunda çalışmalar artmıştır (Bağcı, 2018; Bhatia, 2008; Çakır ve Oğuz, 2017; Lee ve Lee, 2017; Okur ve ark., 2019; Panova ve Carbonell, 2018; Peraman ve Parasuraman 2016; Roberts ve ark., 2014). Ancak bu çalışmaların yeterli olmadığı görülmektedir. Konu ile ilgili daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılan çalışmalar alan yazına katkı sağlayabilir, bağımlılıkla mücadelede eğitim ve psikolojik danışma hizmetlerinde hem alanda çalışanlara hem teorisyenlere yardımcı olabilir. Elde edilen bulgular referans kaynağı olarak kullanılabilir.

Araştırmanın Amacı ve Alt Amaçları

Bu çalışmanın amacı ergenlerde akıllı telefon bağımlılığının bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusu ile ilişkisini incelemektir. Çalışmanın beş alt amacı bulunmaktadır. Alt amaçlar şu şekilde sıralanmıştır:

1. Akıllı telefon bağımlılığı demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
2. Okula aidiyet duygusu demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
3. Bağlanma stilleri demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
4. Akıllı telefon bağımlılığı, bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusu arasında ilişki var mıdır?
5. Bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusu akıllı telefon bağımlılığını yordamakta mıdır?

Yöntem

Etik Onay

Araştırmanın yürütülmesi için Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan 20. 02. 2024 tarih ve 738121 sayılı Etik Kurul Belgesi alınmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nicel ve betimsel bir çalışmadır. Çalışmada akıllı telefon bağımlılığının bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusu ile ilişkisini incelenmek amacıyla ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Yaygın olarak kullanılan ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlar. Bu modelde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2023). Olay ya da durum bazı değişkenlere göre incelenerek, bu değişkenler ile arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı bu model ile araştırılır. Tarama modelinde olay veya durum herhangi bir etkiye maruz bırakılmaz.

Evren-Örneklem

Bu araştırmanın evreni İstanbul ili Adalar ilçesindeki ortaokul ve lise düzeyinde eğitim görmekte olan ergenlerdir. İstanbul Adalar ilçesi dokuz ada ve iki kayalıktan oluşmaktadır. Adaların beşinde (Büyükada, Heybeliada, Burgazada, Kınalıada, Sedef Adası) yerleşim bulunmaktadır (<https://adalar.bel.tr/>). Ancak bu adaların sadece 2 tanesinde-Büyükada ve Heybeliada'da- ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren okullar bulunmaktadır (Adalar Kaymakamlığı, 2025). Ergenlik dönemi eğitim basamaklarında ortaokul ve lise yıllarına denk gelmektedir. Dolayısıyla örneklem, Büyükada ve Heybeliada'daki 359 ortaokul ve lise öğrencisinden oluşmuştur. Örneklem yöntemi olarak basit rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Örneklem grubuna ait demografik veriler aşağıdaki Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Ergenlerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Demografik Özellikler	Alt Kategoriler	N	%
Cinsiyet	Kız	167	46.5
	Erkek	192	53.5
Yaş	12	19	5.3
	13	55	15.3
	14	64	17.8
	15	45	12.5
	16	76	21.2

	17	54	15.0
	18	50	13.9
Sınıf	7	75	20.9
	8	62	17.3
	9	57	15.9
	10	47	13.1
	11	48	13.4
	12	70	19.4
Anne Eğitim Düzeyi	Okur-Yazar değil	35	9.7
	İlkokul	141	39.3
	Ortaokul	40	11.1
	Lise	106	29.5
	Üniversite	37	10.3
Baba Eğitim Düzeyi	Okur-Yazar değil	9	2.5
	İlkokul	113	31.5
	Ortaokul	70	19.5
	Lise	115	32.0
	Üniversite	52	14.5
TOPLAM		359	100

Tablo 1’de çalışmaya katılan ergenlerin %46.5 oranında kız, %53.5 oranında erkek olduğu ve yaş aralığının ise 12-18 yaş arasında olduğu görülmektedir. 359 öğrencinin %5.3 oranında 12 yaşında, %15.3 oranında 13 yaşında, %17.8 oranında 14 yaşında, %12.5 oranında 15 yaşında, %21.2 oranında 16 yaşında, %15.0 oranında 17 yaşında ve %13.9 oranında 18 yaşında olduğu görülmektedir. Ergen bireylerin %20.9 oranında 7. sınıfta, %17.3 oranında 8. sınıfta, %15.9 oranında 9. sınıfta, %13.1 oranında 10. sınıfta, %13.4 oranında 11. sınıfta, %19.4 oranında 12. sınıfta olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada bir adet Kişisel Bilgi Formu (Anket) ile birlikte 3 adet ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekler şu şekilde sıralanmıştır; akıllı telefon bağımlılığını ölçmek amacıyla “Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği”, okula aidiyet duygusunu belirlemek amacıyla “Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği” ve bağlanma stillerini belirlemek amacıyla “İlişki Ölçekleri Anketi” kullanılmıştır. Katılımcılar için anket ve ölçeklerden oluşan set hazırlanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu (Anket)

Araştırmada, demografik verileri toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” (Anket) hazırlanmıştır. Kişisel Bilgi Formu 5 maddeden oluşmuştur.

Bu form kullanılarak ortaokul ve lise öğrencilerinin cinsiyet, yaş, sınıf ve anne-baba eğitim düzeyi gibi bağımsız değişkenlere ait veriler toplanmıştır.

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği - Kısa Versiyonu (ATBÖ-KV)

ATBÖ-KV Kwon ve arkadaşları (2013) tarafından ergenlerde akıllı telefon bağımlılığını ölçmek amacıyla İngilizce (Smartphone Addiction Scale-SAS) geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, Şata ve Karip (2017) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Versiyonu 6'lı likert tipindedir, 10 madde ve tek faktörden oluşmaktadır. Ölçekteki ifadeler akıllı telefonun aşırı kullanımı, bireylerin kendilerini akıllı telefona bağımlı hissetmesi ve günlük hayattaki bağımlı olma düzeyleri ile ilgilidir. Ölçek maddeleri örneğin; “Akıllı telefon kullanımından dolayı planladığım işleri yetiştiremem” ve “Akıllı telefon olmadan yapamam” gibi ifadelerden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan bu ifadeler “1: Kesinlikle katılmıyorum” ile “6: Kesinlikle katılıyorum” arasındaki şıklardan birinin işaretlenmesi ile cevaplandırılır. Ölçekten alınan puanlar 10-60 arasında değişmektedir, puan arttıkça akıllı telefon bağımlılığı belirti düzeyi artmaktadır. Ölçekten alınan toplam puan 29.5'in üzerinde ise akıllı telefon bağımlılığı olduğu kabul edilmektedir. Ölçeğin Türkçeleştirilmesi aşamasında yapılan doğrulayıcı faktör analizine göre, yapı geçerliliğine ilişkin kanıtlar elde edilmiştir. Kapsam geçerliliği için ise madde toplam puan katsayılarının 0.64 ile 0.82 arasında olduğu bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik analizine bakıldığında Cronbach Alfa değeri 0,90 olarak bulunmuştur. Bu doğrultuda Türkçeye uyarlanan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır (Şata ve Karip, 2017). Bu çalışmada elde edilen Cronbach Alfa değeri .86 düzeyindedir.

Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği (OADÖ)

OADÖ İngilizce olarak (The Psychological Sense of School Membership Scale-PSSMS) Goodenow (1993b) tarafından geliştirilmiştir. Öğrencilerin okulda kendilerini önemli hissetmelerini, başkaları tarafından değer görme, başkaları tarafından kabul görme ve okul ortamına dâhil olmadaki durumlarını; okul, öğretmen ve akranlarla ilişkilerini ölçmeyi amaçlar. 5'li likert tipinde ve 18 maddeden oluşan bir ölçektir. Cevaplandırma “1= Hiç doğru değil, 2=Doğru değil, 3=Kararsızım, 4= Doğru, 5=Tamamen doğru” şeklindeki şıklardan birinin işaretlenmesi ile gerçekleşir. Ölçekteki maddeler öğrencilerin nesnel değerlendirmelerini değil okula yönelik öznel değerlendirmelerini ölçmektedir. Ölçekteki 3, 6, 9, 12 ve 16. maddeler

olumsuz ifadeler içerir. Olumsuz maddeler ters puanlanarak toplam puana ulaşılır. Ölçekten alınan puan arttıkça okula aidiyet duygusunun arttığı kabul edilir. Sarı (2015) tarafından yapılan uyarılama çalışmasında Cronbach Alfa değeri .84 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada Cronbach Alfa değeri .89 düzeyinde bulunmuştur.

İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Bağlanma stillerini değerlendirmek amacıyla yaygın olarak kullanılan bir ölçektir. Ölçek Bowlby'nin (1977) bağlanma teorisini temel alarak Griffin ve Barholomew tarafından 1994 yılında İngilizce (Relationships Scales Questionnaire-RSQ) olarak geliştirilmiştir. Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Sümer ve Güngör (1999) tarafından yapılmıştır. İÖA 17 maddeden oluşur ve 7'li likert tipindedir. Derecelendirme "1=Beni hiç tanımlamıyor." ile başlayarak, "7=Beni tamamen tanımlıyor." ile bitmektedir. "Başkalarına kolaylıkla güvenemem." ve "Yalnız kalmaktan korkarım." gibi ifadelerden oluşur. Ölçeğin güvenli, kayıtsız, korkulu ve saplantılı bağlanma biçimlerini ölçen 4 alt boyutu bulunmaktadır. Puanlama her bağlanma stiline ait maddelerin ayrı ayrı toplanması şeklinde yapılır. En yüksek puan alan bağlanma stili bireyin bağlanma stilini gösterir. Ölçeği Türkçeleştirme çalışmalarında Cronbach Alfa değerleri 0.61 ve 0.79 arasında belirlenmiştir. Bu çalışmada ise Cronbach Alfa değerleri .79 ve .86 arasında bulunmuştur.

Veri Toplama Süreci

Araştırmaya ait ölçek seti, 2023-2024 öğretim yılı bahar döneminde okullara gidilerek uygulanmıştır. Uygulama öğrenci gruplarına yönelik olarak sınıf ortamında yapılmıştır. Okullara gitmeden önce ilgili makamlardan gerekli izinler alınmıştır. Uygulamanın başında araştırmanın konusu, amacı ve nasıl cevaplanacağı konusunda bilgi verilmiş, verilerin gizli tutulacağı, farklı kişi ve kurumlarla paylaşılmayacağı belirtilmiştir. Bilgilendirilmiş Onay Formu ile öğrencilerin onayı alınmış ve çalışmaya gönüllü olarak katılmalarına dikkat edilmiştir. Verilecek cevaplarda içtenliğin ve boş bırakılmaması gerektiğinin önemi belirtilmiş, ölçeklerdeki yazılı yönergeler yüksek sesle birkaç kez vurgulanmıştır. Böylece veri kaybının engellenmesi amaçlanmıştır. Süre kısıtlaması olmamakla birlikte uygulamaların maksimum 20 dakikada tamamlandığı görülmüştür.

Verilerin Analizi

Veriler bilgisayar ortamına geçirildikten sonra SPSS 26.0 programında istatistik analizler gerçekleştirilmiştir. Tanımlayıcı istatistik analizlerinde;

frekans (N), yüzde (%), ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (SS), minimum ve maksimum değerler belirlenmiştir. Verilerde aşırı uç değer olmadığı görülmüştür. ATBÖ, OADÖ ve İÖA'nın çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılarak değerlerinin ± 2 arasında olduğu belirlenmiş, verilerin normalden sapmadığı anlaşılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için analizlerde parametrik test yöntemleri kullanılmıştır. İki grup karşılaştırmalarında “bağımsız örneklem t-testi”, üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında ise “ANOVA” (F testi) uygulanmıştır. F testi sonuçları anlamlı bulunduğu farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Post Hoc çoklu karşılaştırma testlerinden Bonferroni kullanılmıştır. Bonferroni, araştırmalarda yaygın kullanılan bir tekniktir (Miller, 1969). Değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla parametrik test yöntemlerinden olan “Pearson Korelasyon” analizi yapılmıştır. Son olarak hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (Karasar, 2023). Bu çalışmada ise okula aidiyet duygusu ile bağlanma stillerinin akıllı telefon bağımlılığını yordama durumunu değerlendirmek üzere hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Bulunan sonuçlarda istatistiksel anlamlılık düzeyi en düşük $p < 0,05$ seviyesinde kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın alt amaçları doğrultusunda yapılan istatistik analiz sonuçları açıklanmıştır. Çalışmanın ilk üç alt amacı doğrultusunda önce ATBÖ-KF, OADÖ ve İAÖ toplam ve alt boyutlarına ait ortalamalar arasındaki farklılığı test eden analiz bulguları verilmiştir. Daha sonra çalışmanın dördüncü alt amacı doğrultusunda ATBÖ-KF, OADÖ ve İAÖ puan ortalamaları arasındaki ilişki ait korelasyon değerleri verilmiştir. Son olarak beşinci yani çalışmanın son alt amacı doğrultusunda gerçekleştirilen regresyon analizi sonuçlarına yer verilmiştir. İlk olarak aşağıdaki Tablo 2 de uygulanan ölçeklerden elde edilen puanlara ait değerler görülmektedir.

Tablo 2. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara Ait Değerler

Değişkenler	N	Min.	Mak.	$\bar{x}$	SS
ATBÖ	359	10.00	58.00	31.79	12.12
OADÖ	359	1.39	4.78	3.32	.85
Güvenli Bağlanma	359	1.00	6.00	4.09	1.05
Korkulu Bağlanma	359	1.00	7.00	3.86	1.32
Saplantılı Bağlanma	359	1.00	6.00	3.80	1.36
Kayıtsız Bağlanma	359	2.20	6.40	4.21	1.04

Yukarıdaki Tablo 2’de görüldüğü gibi ATBÖ’den alınan puanların ortalaması ($\bar{X}$ =31.79) , OADÖ’den alınan puanların ortalaması ($\bar{X}$ =3.32) olarak belirlenmiştir. İÖA’nin alt boyutlarından güvenli bağlanma puanlarının ortalaması ($\bar{X}$ =4.09), korkulu bağlanma puanlarının ortalaması ($\bar{X}$ =3.86), saplantılı bağlanma puanlarının ortalaması ($\bar{X}$ =3.80) ve kayıtsız bağlanma puanlarının ortalaması ($\bar{X}$ =4.21) şeklindedir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Akıllı Telefon Bağımlılığı	Kız	167	32.06	15.13	.358	.721
	Erkek	192	31.56	11.15		
Okula Aidiyet Duygusu	Kız	167	3.46	.89	2.967	.003
	Erkek	192	3.20	.78		*
Güvenli Bağlanma	Kız	167	4.06	1.00	-.513	.608
	Erkek	192	4.12	1.09		
Korkulu Bağlanma	Kız	167	4.20	1.37	4.697	.000
	Erkek	192	3.56	1.21		*
Saplantılı Bağlanma	Kız	167	3.51	1.49	-	.000
	Erkek	192	4.05	1.19	3.758	*
Kayıtsız Bağlanma	Kız	167	4.22	1.10	.177	.860
	Erkek	192	4.20	.98		

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma

Yukarıdaki Tablo 3’de görüldüğü gibi cinsiyet faktörü üç ölçekten elde edilen puan ortalamalarında anlamlı farklılığa neden olmuştur. Okula aidiyet duygusu (t:2.967, p<0.05), korkulu bağlanma (t:4.697, p<0.05) ve saplantılı bağlanma (t:-3.758, p<0.05) cinsiyete değişkenine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Kızların okula aidiyet duygusu puan ortalamaları ($\bar{X}$ =3.46) erkeklerin ortalamalarından ($\bar{X}$ =3.20) istatistiksel olarak daha yüksektir. Benzer şekilde kızların korkulu bağlanma puan ortalamaları ($\bar{X}$ =4.20) erkeklerin ortalamalarından ($\bar{X}$ =3.56) istatistiksel olarak daha yüksektir. Erkeklerin saplantılı bağlanma puan ortalamaları ($\bar{X}$ =4.05) ise kızların puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =3.51) istatistiksel olarak daha yüksektir. Akıllı telefon bağımlılığı (p>.05), güvenli bağlanma (p>.05) ve kayıtsız bağlanma puan ortalamaları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemiştir.

Aşağıdaki Tablo 4’te değişkenlere ait ortalamaların yaş faktörüne göre gösterdiği farklılıklar verilmiştir. Tablo 4’e göre bütün ortalamalar yaş ile farklılık göstermektedir. Akıllı telefon bağımlılığı (F=7.511, p<0.05), okula aidiyet duygusu (F=15.63, p<0.05), güvenli bağlanma (F=15.20, p<0.05), korkulu bağlanma (F=5.17, p<0.05), saplantılı bağlanma (F=14.92, p<0.05)

ve kayıtsız bağlanma ($F=5.05$, $p<0.05$) ortalamalarında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 4. Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Grup Farkı**
ATBÖ	12 ^a	19	22.64	10.57	7.511	.000*	g>a,b,c,d f>a,d b,c,e>a
	13 ^b	55	31.37	15.27			
	14 ^c	64	31.86	14.18			
	15 ^d	45	26.80	7.95			
	16 ^e	76	33.24	9.28			
	17 ^f	54	36.33	15.05			
	18 ^g	50	41.58	10.66			
	OADÖ	12 ^a	19	4.06			
13 ^b		55	3.66	.84			
14 ^c		64	3.31	.70			
15 ^d		45	3.66	.86			
16 ^e		76	3.07	.63			
17 ^f		54	2.77	.85			
18 ^g		50	2.93	.84			
Güvenli Bağlanma		12 ^a	19	4.66	.39	15.209	.000*
	13 ^b	55	4.46	.79			
	14 ^c	64	4.29	.87			
	15 ^d	45	3.85	1.02			
	16 ^e	76	4.33	1.29			
	17 ^f	54	3.28	.89			
	18 ^g	50	3.15	.38			
	Korkulu Bağlanma	12 ^a	19	4.99	1.59		
13 ^b		55	3.86	1.44			
14 ^c		64	3.96	1.46			
15 ^d		45	3.17	1.58			
16 ^e		76	3.87	1.03			
17 ^f		54	3.71	.87			
18 ^g		50	4.17	.93			
Saplantılı Bağlanma		12 ^a	19	4.87	1.13	14.929	.000*
	13 ^b	55	3.98	1.38			
	14 ^c	64	3.76	1.18			
	15 ^d	45	4.78	1.10			
	16 ^e	76	3.49	1.23			
	17 ^f	54	3.73	1.22			
	18 ^g	50	2.45	1.30			
	Kayıtsız Bağlanma	12 ^a	19	4.06	1.06		
13 ^b		55	4.11	1.00			
14 ^c		64	4.45	1.19			
15 ^d		45	3.56	.65			
16 ^e		76	4.21	.93			
17 ^f		54	4.31	1.04			
18 ^g		50	4.62	.99			

* $p<0,05$, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma, **Son sütündeki farklı harfler gruplar arasındaki farkı göstermektedir.

Akıllı telefon bağımlılığı puan ortalamalarına bakıldığında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bonferroni testi sonuçlarına bakıldığında; yaşı 18 ($\bar{X}=41.58$) olan ergenlerin yaşı 12 ($\bar{X}=22.64$) olan, yaşı 13 ($\bar{X}=31.37$) olan ve yaşı 14 ($\bar{X}=31.80$) olan ergenlerin puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Okula aidiyet duygusu puan ortalamalarına bakıldığında 12 ($\bar{X}=4.06$) yaşındakilerin, 14 ($\bar{X}=3.31$) yaşındakilerden, 16 ($\bar{X}=3.07$) yaşındakilerden, 17 ($\bar{X}=2.77$) yaşındakilerden ve 18 ($\bar{X}=2.93$) yaşındakilerden istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Bağlanma stillerinin tamamında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Güvenli bağlanmada 12 ($\bar{X}=4.66$) yaşındakilerin ve 13 ($\bar{X}=4.46$) yaşındakilerin puan ortalamaları 15 ($\bar{X}=4.66$) yaşındakilerin, 17 ($\bar{X}=4.66$) yaşındakilerin ve 18 ($\bar{X}=4.66$) yaşındakilerin puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Korkulu bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında; 12 ($\bar{X}=4.99$) yaşındaki ve 18 ($\bar{X}=4.17$) yaşındaki ergenlerin ortalamaları diğer yaş gruplarındakilerden istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Saplantılı bağlanma puan ortalamaları değerlendirildiğinde; 12 ($\bar{X}=4.87$) yaşında ve 15 ($\bar{X}=4.78$) yaşında olan ergenlerin diğer yaş gruplarındaki ergenlerin puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Kayıtsız bağlanma puan ortalamalarında; 18 ($\bar{X}=4.62$) yaşındaki, 17 ($\bar{X}=4.31$) yaşındaki ve 16 ($\bar{X}=4.21$) yaşındaki ergenlerin ortalamaları yaşı 15 ($\bar{X}=3.56$) olan ergenlerin puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir.

Tablo 5'e göre sınıf bağımsız değişkenine göre ölçeklerden elde edilen puan ortalamalarının tamamında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Akıllı telefon bağımlılığı ($F=2.98$, $p<0.05$), okula aidiyet duygusu ($F=13.48$, $p<0.05$), güvenli bağlanma ($F=11.90$, $p<0.05$), korkulu bağlanma ($F=5.27$, $p<0.05$), saplantılı bağlanma ($F=9.13$, $p<0.05$) ve kayıtsız bağlanma ($F=10.20$, $p<0.05$) puan ortalamaları sınıfa değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Tablo 5'te Grup Farkı sütununda yer alan Bonferroni testi sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

Akıllı telefon bağımlılığı puan ortalamaları 12. ($\bar{X}=35.68$) sınıftakilerin puan ortalamaları 9. ($\bar{X}=26.89$) sınıftakilerin ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Okula aidiyet duygusu puan ortalamaları 7. ($\bar{X}=3.65$), 8. ($\bar{X}=3.45$), 9. ($\bar{X}=3.65$) ve 10. ($\bar{X}=3.55$) sınıftaki öğrencilerin ortalamaları 11. ($\bar{X}=3.04$) ve 12. ($\bar{X}=2.80$) sınıfta olanlardan istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir.

Tablo 5. Sınıf Göre ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Sınıf	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Grup Farkı**
ATBÖ	7. a	75	30.63	15.92	2.98	.012*	f>c
	8. b	62	30.23	11.50			
	9. c	57	26.89	7.22			
	10. d	47	32.30	9.43			
	11. e	48	32.52	14.72			
	12. f	70	35.68	15.18			
OADO	7. a	75	3.65	.91	13.48	.000*	a,b,c,d>e,f
	8. b	62	3.45	.64			
	9. c	57	3.65	.91			
	10. d	47	3.55	.69			
	11. e	48	3.04	.68			
	12. f	70	2.80	.83			
Güvenli Bağlanma	7. a	75	4.71	.72	11.90	.000*	a,b,c,d,e>f a>d,e,f
	8. b	62	4.39	.58			
	9. c	57	4.23	.55			
	10. d	47	3.88	1.09			
	11. e	48	4.13	1.40			
	12. f	70	3.50	1.01			
Korkulu Bağlanma	7. a	75	4.01	1.58	5.27	.000*	a,b,c,e,f>d
	8. b	62	4.27	1.49			
	9. c	57	3.72	1.50			
	10. d	47	3.07	1.10			
	11. e	48	3.91	.68			
	12. f	70	4.01	.75			
Saplantılı Bağlanma	7. a	75	4.26	1.31	9.13	.000*	a,b,c>e,f
	8. b	62	3.94	1.21			
	9. c	57	4.21	1.33			
	10. d	47	3.74	1.37			
	11. e	48	3.04	.82			
	12. f	70	3.21	1.55			
Kayıtsız Bağlanma	7. a	75	3.93	1.11	10.20	.000*	b,f>a,c,d e>c
	8. b	62	4.60	.98			
	9. c	57	3.83	.97			
	10. d	47	3.88	1.04			
	11. e	48	4.38	.78			
	12. f	70	4.75	.90			

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma, Son sütündeki farklı harfler gruplar arasındaki farkı göstermektedir.

Güvenli bağlanma puan ortalamaları 7. ($\bar{X}$ =4.71), 8. ($\bar{X}$ =4.39), 9. ($\bar{X}$ =4.23) 10. ($\bar{X}$ =3.88) ve 11. ($\bar{X}$ =4.13) sınıftakilerin ortalamaları 12. ($\bar{X}$ =3.50) sınıftakilerden istatistiksel olarak daha yüksektir. Ayrıca 7. ($\bar{X}$ =4.71) sınıftakilerin güvenli bağlanma ortalamaları 10. ($\bar{X}$ =3.88), 11. ($\bar{X}$ =4.13) ve 12. ($\bar{X}$ =3.50) sınıftakilerine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Benzer şekilde korkulu bağlanma puan ortalamaları 7. ($\bar{X}$ =4.01), 8. ($\bar{X}$ =4.27), 9. ($\bar{X}$ =3.72),

11. ($\bar{X}=3.91$) ve 12. ($\bar{X}=4.01$) sınıf olanların 10. ($\bar{X}=3.07$) sınıfta olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Saplantılı bağlanma puan ortalamaları 7. ($\bar{X}=4.26$), 8. ($\bar{X}=3.94$) ve 9. ($\bar{X}=4.21$) sınıfta olanların 11. ($\bar{X}=3.04$) ve 12. ($\bar{X}=3.21$) sınıftaki ergenlerden istatistiksel olarak daha yüksektir. Son olarak kayıtsız bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında 8. ($\bar{X}=4.60$) ve 12. ($\bar{X}=4.75$) sınıfta olan ergenlerin ortalamaları 7. ($\bar{X}=3.93$), 9. ($\bar{X}=3.83$) ve 10. ($\bar{X}=3.88$) sınıf olanların puan ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksektir. İlaveten 11. ($\bar{X}=4.38$) sınıftakilerin kayıtsız bağlanma puan ortalamalarının 9. ($\bar{X}=3.83$) sınıftakilerin ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6'da anne eğitim düzeyine göre değişkenlere ait bütün ortalamalarda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Akıllı telefon bağımlılığı ($F=27.78$, $p<0.05$), okula aidiyet duygusu ($F=9.72$, $p<0.05$), güvenli ($F=5.07$, $p<0.05$), korkulu ($F=3.68$, $p<0.05$), saplantılı ($F=4.70$, $p<0.05$) ve kayıtsız bağlanma ($F=7.14$, $p<0.05$) ortalamalarında anlamlı farklılık vardır. Bonferroni testi sonuçları aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

Akıllı telefon bağımlılığı puan ortalamaları anne eğitim seviyesine göre farklılık göstermiştir. Anne eğitim seviyesi üniversite ($\bar{X}=33.57$) olanların ortalamaları ortaokul ($\bar{X}=16.93$) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Ayrıca annesi lise ($\bar{X}=37.69$) mezunu olanların, okuryazar olmayan ($\bar{X}=24.54$), ilkokul ($\bar{X}=33.44$) ve ortaokul ($\bar{X}=16.93$) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Okula aidiyet duygusu puan ortalamaları anne eğitim seviyesine göre farklılık göstermiştir. Anne eğitim seviyesi ortaokul ($\bar{X}=3.79$) ve üniversite ($\bar{X}=3.76$) olanların okula aidiyet duygusu anne eğitim seviyesi ilkokul olan ($\bar{X}=3.31$) ve lise ($\bar{X}=3.02$) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Güvenli bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında; anne eğitim seviyesi okuryazar olmayan ($\bar{X}=4.17$), ilkokul ($\bar{X}=4.15$), ortaokul ($\bar{X}=4.21$) ve lise ($\bar{X}=4.18$) olanların güvenli bağlanma puan ortalamaları anne eğitim seviyesi üniversite ($\bar{X}=3.37$) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Korkulu bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında; anne eğitim seviyesi ilkokul ($\bar{X}=4.10$) olanların korkulu bağlanma puan ortalamaları okuryazar olmayanlardan ($\bar{X}=3.38$) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Saplantılı bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında; anne eğitim seviyesi lise ($\bar{X}=4.12$) olanların saplantılı bağlanma puan ortalamaları ilkokul ($\bar{X}=3.51$) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Kayıtsız bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında anne eğitim seviyesi lise ($\bar{X}=4.61$) olanların kayıtsız bağlanma puan ortalamaları okuryazar olmayan ($\bar{X}=3.77$), ilkokul

($\bar{X}$ =4.05) ve ortaokul ($\bar{X}$ =4.04) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir.

Tablo 6. Anne Eğitim Durumuna Göre Anova Sonuçları

Değişkenler	Anne Eğitim	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Grup Farkı**
ATBÖ	OYdeği ^a	35	24.54	12.00	27.78	.000*	e>c
	İlkokul ^b	141	31.44	13.04			
	Orta. ^c	40	16.93	8.19			
	Lise ^d	106	37.69	11.06			
	Üniv. ^e	37	33.57	8.84			
OADÖ	OYdeği ^a	35	3.28	.91	9.72	.000*	c,e>b,d
	İlkokul ^b	141	3.31	.98			
	Orta. ^c	40	3.79	.60			
	Lise ^b	106	3.02	.67			
	Üniv. ^e	37	3.76	.47			
Güvenli Bağlanma	OYdeğ. ^a	35	4.17	.92	5.73	.001*	a,b,c,d>e
	İlkokul ^b	141	4.15	1.10			
	Orta. ^c	40	4.21	1.14			
	Lise ^d	106	4.18	.87			
	Üniv. ^e	37	3.37	1.10			
Korkulu Bağlanma	OYdeğ. ^a	35	3.38	1.40	3.68	.006	b>a
	İlkokul ^b	141	4.10	1.52			
	Orta. ^c	40	3.50	.83			
	Lise ^d	106	3.75	1.26			
	Üniv. ^e	37	4.11	.75			
Saplantılı Bağlanma	OYdeğ. ^a	35	4.09	1.18	4.70	.001*	d>b
	İlkokul ^b	141	3.51	1.52			
	Orta. ^c	40	3.45	1.30			
	Lise ^d	106	4.11	1.20			
	Üniv. ^e	37	4.12	1.13			
Kayıtsız Bağlanma	OYdeğ. ^a	35	3.77	1.21	7.14	.000*	d>a,b,c
	İlkokul ^b	141	4.05	1.08			
	Orta. ^c	40	4.04	1.03			
	Lise ^d	106	4.61	.95			
	Üniv. ^e	37	4.26	.45			

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma, Son sütündeki farklı harfler gruplar arasındaki farkı göstermektedir.

Tablo 7’de baba eğitim düzeyine göre değişkenlere ait ortalamalarda değişim olup olmadığı verilmiştir. Görüldüğü gibi akıllı telefon bağımlılığı ve korkulu bağlanma baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Diğer değişkenlere ait ortalamalarda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Okula aidiyet duygusu (F=8,679, p<0.05), güvenli bağlanma (F=13,306, p<0.05), saplantılı bağlanma (F=7,924, p<0.05) ve kayıtsız bağlanma (F=5,295, p<0.05) ortalamaları baba eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bonferroni testi sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

Tablo 7. Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Baba Eğitim	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Grup Farkı**
ATBÖ	OY değil ^a	9	25.00	2.29	1.888	.112	
	İlkokul ^b	113	31.25	14.07			
	Orta. ^c	70	34.26	11.41			
	Lise ^d	115	32.54	13.57			
	Üniv. ^e	52	29.19	12.73			
OADÖ	OY değil ^a	9	3.59	.82	8.679	.000*	e>b,c,d
	İlkokul ^b	113	3.32	.78			
	Orta. ^c	70	3.10	.95			
	Lise ^d	115	3.18	.77			
	Üniv. ^e	52	3.89	.76			
Güvenli Bağlanma	OY değil ^a	9	4.20	.35	13.306	.000*	b,d>c,e
	İlkokul ^b	113	4.29	.99			
	Orta. ^c	70	3.48	1.11			
	Lise ^d	115	4.43	.88			
	Üniv. ^e	52	3.70	1.08			
Korkulu Bağlanma	OY değil ^a	9	3.17	2.29	1.836	.121	
	İlkokul ^b	113	4.04	1.39			
	Orta. ^c	70	3.85	1.08			
	Lise ^d	115	3.68	1.47			
	Üniv. ^e	52	3.99	.78			
Saplantılı Bağlanma	OY değil ^a	9	3.33	1,23	7.924	.000*	b>c,d,e
	İlkokul ^b	113	4.33	1,31			
	Orta. ^c	70	3.30	1,52			
	Lise ^d	115	3.66	1,33			
	Üniv. ^e	52	3.69	,95			
Kayıtsız Bağlanma	OY değil ^a	9	3.40	1.25	5.295	.000*	b>a,d e>a
	İlkokul ^b	113	4.44	1.18			
	Orta. ^c	70	4.13	1.00			
	Lise ^d	115	3.98	.90			
	Üniv. ^e	52	4.45	.80			

*p<.05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma, Son sütündeki farklı harfler gruplar arasındaki farkı göstermektedir.

Okula aidiyet duygusu puan ortalamalarına bakıldığında; baba eğitim düzeyi üniversite ($\bar{X}$ =3.89) olanların ortalamaları ilkokul ($\bar{X}$ =3.32), ortaokul ($\bar{X}$ =3.10) ve lise ($\bar{X}$ =3.18) olanların ortalamalarından istatistiksel olarak daha yüksektir. Güvenli bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında; baba eğitim seviyesi ilkokul ($\bar{X}$ =4.29) ve lise ($\bar{X}$ =4.43) olanların ortalamaları ortaokul ($\bar{X}$ =3.48) ve üniversite ($\bar{X}$ =3.70) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksektir. Saplantılı bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında baba eğitim seviyesi ilkokul ($\bar{X}$ =4.33) olanların ortaokul ($\bar{X}$ =3.30), lise ($\bar{X}$ =3.66) ve üniversite

($\bar{X}$ =3.69) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir. Kayıtsız bağlanma puan ortalamalarına bakıldığında baba eğitim seviyesi ilkokul ($\bar{X}$ =4.44) olanların okuryazar olmayanlar ($\bar{X}$ =3.40) ve lise ($\bar{X}$ =3.66) olanlardan istatistiksel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca babası üniversite ($\bar{X}$ =4.45) mezunu olanların ortalaması okuryazar olmayanlardan ($\bar{X}$ =3.40) istatistiksel olarak daha yüksektir. Baba eğitim seviyesi ilkokul olan ergen bireylerin kayıtsız bağlanma puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =4.44), baba eğitim seviyesi okuryazar olmayan ($\bar{X}$ =3.40) ve lise olan ($\bar{X}$ =3.98) ergen bireylerden istatistiksel olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 8. Bağlanma Stilleri, OADÖ ve ATBÖ Puanları Arasındaki Pearson Bivariante Korelasyon Tablosu

Ölçekler	1	2	3	4	5
1. Güvenli	1				
Bağlanma					
2.Korkulu	-.203**	1			
Stilleri					
3.Kayıtsız	.048	.343*	1		
4.Saplantılı	-.108*	.108*	.000	1	
OADÖ					
5.Toplam Puan	.148**	.141**	-.107*	-.152**	1
ATBÖ					
6.Toplam Puan	-.218**	.444**	.340**	.12*	-.469**

** $p < .01$, * $p < .05$, $N=359$

Tablo 8’de ATBÖ puanlarının OADÖ ve bağlanma stilleri ile ilişkisi verilmiştir. Tablo 8’de ATBÖ’nin diğer değişkenlerin tamamı ile istatistiksel olarak anlamlı ilişkisi olduğu görülmektedir. Bu değerlerin bir kısmı negatif, bir kısmı ise pozitifdir. ATBÖ puanları ile güvenli bağlanma ($r:-0,218$, $p<.05$) ve OADÖ ($r:-0.469$, $p<.05$) arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır. ATBÖ puanları ile korkulu bağlanma ($r:0.444$, $p<.05$), saplantılı bağlanma ($r:0.120$, $p<.05$) ve kayıtsız bağlanma ($r:0.340$, $p<.05$) arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. ATBÖ ile OADÖ ($r:-0.469$, $p<.05$) arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır. Korelasyon analizinden sonra regresyon analizi yapılmıştır.

Regresyon analizinin bazı ön koşulları bulunmaktadır. Bu ön koşullar doğrusallık ve normalliğin karşılanmasıdır. Bunun yanında yordayıcı değişkenler arasında çoklu bağlantılılık olarak tanımlanan bir sorunun olmaması gerekir (Büyüköztürk, 2018). Çoklu bağlantılılık için bağımsız değişkenlerin arasındaki korelasyonun $r<.80$ olması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2018; Karasar, 2023). Çalışmada bu koşullar sağlandığı için regresyon analizi yapılmış, sonuçlar aşağıdaki Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Bağlanma Stilleri ve Okula Aidiyet Duygusunun Akıllı Telefon Bağımlılığını Yordayıcı Hiyerarşik Regresyon Analizi Bulguları

	B	Std. Hata	β	t	p
Model 1					
Sabit	55.980	2.486		22.519	.000
Okula Aidiyet Duygusu	-7.281	.725	-.469	-10.039	.000
Model 2					
Sabit	34.558	4.404		7.847	.000
Okula Aidiyet Duygusu	-6.009	.655	-.387	-9.176	.000
Korkulu Bağlanma	2.940	.448	.296	6.566	.000
Kayıtsız Bağlanma	2.556	.559	.202	4.574	.000
Güvenli Bağlanma	-1.354	.535	-.108	-2.531	.012
Saplantılı Bağlanma	.165	.402	.017	.412	.681

Bağımlı değişken: Akıllı telefon bağımlılığı. Bağımsız değişkenler: Okula aidiyet duygusu ve bağlanma stilleri.

Tablo 9’da okula aidiyet duygusu ve bağlanma stilleri alt boyutlarının akıllı telefon bağımlılığı üzerindeki yordama durumuna ilişkin hiyerarşik regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Tablo 10’da ortaya çıkan 2 modelin de anlamlı olduğu ve bağımsız değişkenlerin birlikte (OAD ve bağlanma stilleri) bağımlı değişkendeki (akıllı telefon bağımlılığı) varyansın %40,8’ini açıkladığı belirlenmiştir $F=48,570$, $p<0,001$, $R^2=.408$.

Tablo 10. Hiyerarşik Regresyon Modeli Özeti

	R	R ²	ΔR^2	ΔF	sd	sd	p
Model 1	.469	.220	.218	11.61333	1	357	.000
Model 2	.638	.408	.399	10.17930	5	353	.000

Model 1’de okula aidiyet duygusu değişkeninin akıllı telefon bağımlılığını anlamlı ($\beta=-0,469$, $t=-10,039$, $p<0,05$) ve negatif yönde yordadığı görülmektedir. Model 1’de yer alan okula aidiyet duygusu bağımsız değişkeninin, akıllı telefon bağımlılığı bağımlı değişkenindeki varyansın %22’sini açıkladığı görülmektedir $F=100,781$, $p<0,001$, $R^2=.22$.

Model 2’de okula aidiyet duygusu ile beraber korkulu ($\beta=0,296$, $t=6,566$, $p<0,05$) ve kayıtsız bağlanmanın ($\beta=0,202$, $t=4,574$, $p<0,05$) pozitif yönde, güvenli bağlanmanın ($\beta=-0,108$, $t=-2,531$, $p<0,05$) negatif yönde akıllı telefon bağımlılığını yordadığı görülmektedir. Ancak, saplantılı bağlanma değişkeninin ise akıllı telefon bağımlılığını ($p>0,05$) yordamamaktadır. Model 2’deki korkulu, kayıtsız, güvenli bağlanma bağımsız değişkenlerinin, akıllı telefon bağımlılığı bağımlı değişkenindeki varyansın %18,1’ini açıkladığı

görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışmada ergenlerde bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusunun akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisi incelenmiştir. Bulgular beş alt amacı destekler niteliktedir. Birincisi, akıllı telefon bağımlılığı demografik değişkenlere göre farklılık göstermiştir. İkincisi, okula aidiyet duygusu demografik değişkenlere göre farklılık göstermiştir. Üçüncüsü, bağlanma stilleri demografik değişkenlere göre farklılık göstermiştir. Dördüncüsü, akıllı telefon bağımlılığı, bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusu arasında istatistikse olarak anlamlı ilişki vardır. Beşinci ve son olarak bağlanma stilleri ve okula aidiyet duygusu akıllı telefon bağımlılığını yordamaktadır. Bulgular daha önce yapılan benzer çalışmalarla desteklenmiştir. Ergenlik dönemi ortaokul ve lise öğrenciliği dönemine geldiği için ergen ve öğrenci kavramları eş anlamlı kullanılmıştır.

Çalışmanın birinci alt amacı doğrultusunda yapılan analizler sonucunda akıllı telefon bağımlılığının öğrencinin yaşı, bulunduğu sınıf ve anne-baba eğitim düzeyi gibi özelliklere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Cinsiyete göre anlamlı farklılık yoktur. Benzer şekilde akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete göre değişmediğini gösteren çalışmalar mevcuttur (Akyürek, 2020; Çalışkan ve ark., 2017; Kuyucu, 2017; Minaz ve Çetinkaya Bozkurt, 2017). Bu durum, günümüzde akıllı telefonun cinsiyet farkı gözetmeksizin herkes tarafından kullanıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Akıllı telefon bağımlılığı yaş ile farklılık göstermiştir. 18 yaşındaki ergenler diğerlerine göre daha fazla bağımlıdır. Bu sonuç alan yazındaki çalışmalar ile paralellik göstermektedir. İlgili araştırmalara bakıldığında akıllı telefon bağımlılığının yaş ile birlikte arttığı görülmektedir. Çakır ve Oğuz, (2017) tarafından yapılan bir çalışmada, akıllı telefon kullanma oranının en yüksek 18 yaş grubunda olduğu tespit edilmiştir. Ancak akıllı telefon bağımlılığının yaşa göre farklılık göstermediği yönünde çalışmalar da mevcuttur (Tang ve ark., 2014; Tateno ve ark., 2019). Bu durum konu ile ilgili daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu şeklinde yorumlanmıştır.

Akıllı telefon bağımlılığının sınıf düzeyine göre arttığı görülmüştür. Literatürde bu konuda çelişkili bulgular mevcuttur. Sınıf düzeyine göre akıllı telefon bağımlılığının anlamlı farklılık göstermediğine dair bulgular vardır (Aygaz, 2020; Çalışkan ve ark., 2017). Ancak, Hayırcı ve Sarı (2019), 10. sınıf

lise öğrencilerinin 11. sınıf öğrencilerine göre akıllı telefon bağımlılığı puanlarının yüksek olduğunu bulmuştur. Bu konuda genelleme yapabilmek için daha fazla bulguya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Akıllı telefon bağımlılığının anne eğitim düzeyine göre farklılık göstermiştir. Lise ve üniversite mezunu annelerin çocukları daha fazla akıllı telefon bağımlılığı göstermiştir. Görür (2019) ergenlerle yaptığı çalışmada, anne eğitim seviyesi lise olan ergenlerin akıllı telefon bağımlılığı ölçek puanları en yüksek bulunurken, anne eğitim seviyesi okur-yazar olmayanların ölçek puanları en düşük bulunmuştur. Bu durum eğitim seviyesi yüksek olan annelerin daha fazla teknoloji kullanımından kaynaklanıyor olabilir. Çalışmada baba eğitim durumuna göre akıllı telefon bağımlılığının değişmediği bulunmuştur. Alan yazında bu sonucu destekleyen çalışmalar mevcuttur. Görür (2019) ergenler ile yaptığı araştırmasında, akıllı telefon bağımlılığında baba eğitim seviyesine göre anlamlı farklılık bulamamıştır. Anne eğitim seviyesi farklılığa neden olurken baba eğitim seviyesine göre farklılaşma yoktur. Bu durum teknoloji kullanımında annelerin etkisinin daha fazla olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmanın ikinci alt amacı doğrultusunda yapılan analizler sonucunda okula aidiyet duygusunun öğrencinin cinsiyeti, yaşı, bulunduğu sınıf ve anne-baba eğitim düzeyi gibi faktörlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Okula aidiyet duygusu bütün demografik özelliklere göre farklılık göstermiştir. Örneğin, okula aidiyet duygusunun kızlarda daha yüksek olduğu bulunmuştur. Alan yazında benzer şekilde; kız ergenlerin erkek ergenlere kıyasla okula aidiyet duygusunun daha yüksek olduğuna dair bulgular vardır (Alaca, 2011; Goodenow, 1993a; Nichols, 2008; Sarı, 2013; Savi, 2011). Bu durum kızların okullarını daha fazla sahiplendikleri şeklinde yorumlanabilir. Okula aidiyet duygusu yaş değişkenine göre incelendiğinde, küçük yaş (12-13) grubundaki ergenlerin diğerlerine göre okula aidiyet duygusu daha fazladır. Bu sonuç önceki çalışmalar ile paralellik göstermiştir. Savi (2011) tarafından yapılan çalışmada küçük yaş grubundaki öğrencilerin büyük yaş grubundakilere göre okula bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğunu bulmuştur.

Benzer şekilde okula aidiyet sınıf düzeyi küçük olanlarda fazla bulunmuştur. Okula aidiyet duygusu sınıf seviyesi yükseldikçe azalmaktadır. Sarı (2013) yaptığı çalışmada okula aidiyet duygusunun sınıf düzeyine göre azaldığını ve en yüksek puanın 9. sınıf öğrencilerinde olduğunu belirlemiştir.

Yüksel (2020) tarafından yapılan diğer bir çalışmada ise ortaöğretim öğrencilerinden 9. sınıf öğrencilerinin okula aidiyet duygusunun en yüksek olduğunu bulmuştur. Yaş ile birlikte sınıf seviyesi de artmakta ancak okula aidiyet duygusu azalmaktadır. Bu durum ileri sınıflarda mezuniyet zamanının yaklaşmasından kaynaklanıyor olabilir. Mezuniyet okuldan ayrılmayı gerektirdiğinden, okula aidiyet duygusu zamanla azalabilir. Bunun yanında sınavlarına hazırlık ve staj gibi uygulamalar okula aidiyet duygusunda azalmaya sebep olmuş olabilir.

Okula aidiyet duygusu anne eğitim durumu ile farklılık göstermiştir. Anne eğitim seviyesi üniversite olanların okula aidiyet duygusu daha yüksek bulunmuştur. Bu bulguya paralellik gösteren başka çalışmalar vardır. Arıganoğlu ve Sarı (2022) araştırmalarında, anne eğitim düzeyine göre okula aidiyet duygusu puanlarının farklılık gösterdiğini, annesi üniversite mezunu olanların daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Okula aidiyet duygusu anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterirken baba eğitim durumuna göre de farklılık gösterdiği bulunmuştur. Baba eğitim seviyesi üniversite olanların okula aidiyet duygusu diğerlerinden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç önceki çalışmalar tarafından desteklenmektedir. Üniversite eğitimi almış ailelerin çocuklarının okula bağlılık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (Finn ve Voeklk, 2003; Fullarton, 2002). Bu durum üniversite eğitimi almış ailelerin çocuklarını okulla ilgili doğru bilgilendirmelerinden ve yönlendirmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Çalışmanın üçüncü alt amacı doğrultusunda yapılan analizler sonucunda bağlanma stilleri cinsiyet, yaşı, sınıf ve anne-baba eğitim düzeyi gibi faktörlere göre farklılık göstermiştir. Güvenli ve kayıtsız bağlanma yaşa göre farklılık göstermemiştir. Ancak korkulu ve saplantı bağlanma düzeyleri yaşa göre değişmektedir. Korkulu bağlanma kızlarda daha yüksektir. Erkeklerde ise saplantılı bağlanmanın daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bağlanma stilleri ile ilgili çalışmalarda bu çalışmanın bulgusuna paralel sonuçlar yer almaktadır. Bir çalışmada sadece korkulu bağlanma stillinin kadınlarda daha yüksek olduğu görülmüştür (Işınsoy- Halat, 2009). Sümer ve Güngör (1999) de yaptıkları çalışmalarında, kız çocuklarının erkek çocuklara göre daha fazla korkulu bağlanma stili geliştirdiklerini bulmuştur. Kağıtçıbaşı'na (2000) göre bu durumun nedeni kültürel özelliklerden kaynaklanmaktadır. Kültürel özelliklere bağlı olarak kız çocuğu yetiştirme korkulu bağlanmanın daha çok görülmesinin nedeni olabilir. Erkeklerle ilgili

olarak Keler (2008) tarafından yapılan başka bir araştırmada bu çalışmanın sonucuna benzer bulgular elde edilmiştir. Erkeklerde sadece güvenli ve saplantılı bağlanmanın daha yüksek olduğu görülmüştür (Keler, 2008). Bu durum yine kültürel özelliklerin etkisi ile açıklanabilir.

Bağlanma stilleri ergenlerin yaşına göre farklılık göstermiştir. Küçük yaş (12-13) grubundaki ergenlerin güvenli bağlanma ortalamaları diğerlerinden daha yüksektir. 12 ve 18 yaş grubundakilerin korkulu bağlanma düzeyleri diğer yaş gruplarındaki bireylerden daha yüksektir. 12 ve 15 yaş grubundakilerin saplantılı bağlanma düzeyleri diğerlerinden daha yüksektir. Yaşı 18, 17 ve 16 olanların ise kayıtsız bağlanma düzeylerinin 15 yaşındakilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Koser ve Barut (2020) yaptıkları çalışmada yaş ile birlikte kayıtsız bağlanma puanlarının yükseldiğini bulmuştur. Alan yazında bağlanma stilleri konusundaki çalışmaların sınırlı olduğu ve bu çalışmalarda ise yaş ile ilişkili anlamlı bulgulara ulaşılmadığı görülmektedir (Chai ve Seo, 2015). Bu durum yaş ile ilgili olarak bağlanma stilleri konusunda daha fazla çalışma yapılması gerektiğini göstermektedir.

Anne-baba eğitim seviyesine göre bağlanma stillerinde önemli farklılıklar olduğu görülmüştür. Üniversite mezunu annelerin çocuklarında güvenli bağlanma düzeyi daha yüksektir. İlkokul mezunu annelerin çocuklarında ise korkulu bağlanma puan ortalamalarının annesi okur-yazar olmayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Anne eğitim seviyesi lise olan ergen bireylerin anne eğitim seviyesi ilkokul olan ergen bireylerin Saplantılı ve kayıtsız bağlanma lise mezunu annelerin çocuklarında yüksek bulunmuştur. Baba eğitim seviyesine bakıldığında; ilkokul ve lise mezunu olan babaların çocuklarında güvenli bağlanmanın yüksek olduğu belirlenmiştir. Baba eğitim seviyesi ilkokul olanların saplantılı bağlanma düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Benzer şekilde baba eğitim seviyesi ilkokul olanların kayıtsız bağlanma düzeyleri daha yüksektir. Alan yazında anne-baba eğitim düzeyi ile bağlanma stillerine yönelik yeterli araştırma yapılmadığı görülmektedir. Yapılan az sayıda araştırmada bu değişkenler arasında önemli farklılıklar görülmemiştir. Konu ile ilgili daha fazla bulguya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Çalışmanın dördüncü alt amacı doğrultusunda yapılan korelasyon analizinde akıllı telefon bağımlılığının; okula aidiyet duygusu ve güvenli bağlanma ile negatif diğer bağlanma stilleri (korkulu, kayıtsız, saplantılı) ile

pozitif yönde anlamlı ilişkisi olduğu belirlenmiştir. Korelasyon analizinde ulaşılan .30 ile .49 arasındaki değerler orta düzeyde ilişkiyi ifade eder (Köklü ve ark., 2006). Dolayısıyla bu çalışmada -.46 olarak elde edilen korelasyon değeri ilişkinin orta düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca ilişki negatif ve anlamlıdır. Okula aidiyet duygusu arttıkça akıllı telefon bağımlılığı azalmaktadır. Diğer bir deyişle, Okula aidiyet duygusu azalırken akıllı telefon bağımlılığı artmaktadır. Ulaşılan bu bulgular önceki çalışmalara ait bulgular ile paralellik göstermiştir. Söyler (2019) yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile okul bağımlılığı arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı ilişki bulmuştur. Alan yazında akıllı telefondan uzak kalma korkusu olarak tanımlanan nomofobi ve okula aidiyet duygusu arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar bulunmaktadır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında; okula aidiyet duygusu ile nomofobi arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı ilişki bulunduğu görülmektedir (Aşık, 2018; Aydın ve Aydın, 2023). Bu sonuçlar; kendini okula ait hissetmeyen ergenlerin ait olma gereksinimlerini akıllı telefon kullanarak gidermeye çalıştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Negatif ilişkinin bulunduğu diğer bir sonuç ise akıllı telefon bağımlılığı ile güvenli bağlanma stili arasındadır. Korelasyon değeri -.218 düzeyindedir. Köklü ve arkadaşlarına (2006) göre, .01 ile .29 arasındaki değerler düşük düzeyde ilişkiyi ifade eder. İlişki düşük seviyede ancak anlamlıdır. Güvenli bağlanma düzeyi arttıkça akıllı telefon bağımlılığı düzeyi azalmakta veya güvenli bağlanma düzeyi azaldıkça akıllı telefon bağımlılığı düzeyi artmaktadır. Güvenli bağlanma stilinde olmayan ergenler daha fazla akıllı telefon kullanmaktadır. Bu sonuç beklentilere uygun görünmektedir. Güvenli bağlanma stili ile akıllı telefon bağımlılığı arasında negatif anlamlı ilişki ortak bir bulgu olarak görünmektedir. Görür'ün (2019) yaptığı çalışmada ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile anne-babaya güven arasında negatif anlamlı ilişki bulunmuştur. Ancak, farklı sonuçlara ulaşan çalışmalar da bulunmaktadır. İnternet bağımlılığı ile bağlanma stilleri ilişkisi üzerine üniversite öğrencileri ile yapılan bir araştırmada internet bağımlılığı ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamazken; akıllı telefon bağımlılığı olan öğrencilerin daha çok korkulu ve kayıtsız bağlanma stillerine sahip oldukları bulunmuştur (Yücelten, 2016). Bu sonuçlara dayanarak, güvensiz bağlanma stillerine sahip olan ergenlerin akıllı telefon bağımlılığına yatkın olabildiğini söylemek mümkündür.

Bu çalışmada güvenli bağlanma dışındaki bağlanma stilleri (korkulu, kayıtsız, saplantılı) akıllı telefon bağımlılığı ile pozitif yönde anlamlı ilişki göstermiştir. Korkulu bağlanma stilinin korelasyon değeri .44 olarak tespit edilmiştir. Bu değer kayıtsız ve saplantılı bağlanmaya göre daha yüksek olan olmuştur. Kayıtsız bağlanmanın korelasyon değeri .34, saplantılı bağlanmanın ise .12 dir. Görüldüğü gibi korkulu bağlanma ile akıllı telefon bağımlılığı ilişkisi en yüksektir. Korkulu bağlanma ile akıllı telefon bağımlılığı artmaktadır. Benzer şekilde kayıtsız ve saplantılı bağlanma ile akıllı telefon bağımlılığı artmaktadır. Ancak en düşük ilişki saplantılı bağlanmada görülmektedir. Korelasyon analizinde ulaşılan .01 ile .29 arasındaki değerler düşük düzeyde ilişkiyi gösterdiği için (Köklü ve ark., 2006) ilişkilerin düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Güvenli bağlanma ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ters yöndeki ilişki önceki benzer çalışmalarda da ulaşılmış ortak bir bulgu iken (Görür, 2019; Yücelten, 2016) diğer bağlanma stillerinin akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisi konusunda farklı bulgular olduğu görülmektedir.

Çalışmanın beşinci ve son alt amacı doğrultusunda yapılan doğrusal hiyerarşik regresyon analizinde okula aidiyet duygusu ve bağlanma stillerinin akıllı telefon bağımlılığını yordadığı bulunmuştur. Diğer bir değişle okula aidiyet duygusu ve bağlanma stilleri akıllı telefon bağımlılığını etkilemektedir. Akıllı telefon bağımlılığının %40'ını okula aidiyet duygusu ve bağlanma stilleri açıklamaktadır. Alan yazın incelendiğinde benzer çalışmaların olduğu görülmektedir. Söyler (2019) ergenlerle yaptığı araştırmasında benzer şekilde okula bağlanmanın akıllı telefon bağımlılığının önemli bir yordayıcısı olduğunu bulmuştur. Diğer bazı çalışmalarda okula aidiyet duygusunun nomofobinin önemli bir yordayıcısı olduğu görülmüştür (Aşık, 2018; Aydın ve Aydın, 2023).

Bağlanma stillerinin akıllı telefon kullanmaya etkisi konusunda Sevi Tok ve Güzel (2020) tarafından üniversite öğrencileriyle bir çalışma yapılmış, bu çalışmada kaygılı bağlanma stilinin akıllı telefon bağımlılığını yordadığı görülmüştür. Çakır ve Oğuz (2017) tarafından yapılan çalışmada bağlanma stillerinin problemli internet kullanımını etkilediği belirlenmiştir. Üniversite öğrencileriyle Çin'de yapılan farklı bir çalışmada kaygılı bağlanma stilinin akıllı telefon bağımlılığını yordadığı bulunmuştur (Yuchang ve ark., 2017).

Sonuç olarak alt amaçlar cevaplanmış ve önemli bulgular elde edilmiştir. Akıllı telefon bağımlılığı, okul aidiyeti ve bağlanma stilleri bireysel özelliklere göre farklılaşmıştır. Okula aidiyet ve güvenli bağlanma artarken,

akıllı telefon bağımlılığı azalmaktadır. Akıllı telefon bağımlılığı korkulu, kayıtsız ve kaygılı bağlanma ile artmaktadır. Okula aidiyet ve bağlanma stilleri akıllı telefon bağımlılığını yordamaktadır. Bu bulgular önceki çalışma sonuçları ile desteklenmektedir. Bu çalışmada elde edilen bulgular bir referans kaynağı olabilir ve alana katkı sağlayabilir.

Bu çalışma, konuyla ilgili teorik ve pratik öneme sahip bir dizi veri sunmuştur. Daha önceki çalışmalarda görüldüğü gibi akıllı telefon bağımlılığının okul aidiyeti ve bağlanma stilleri ile ilişkili olduğunu doğrulamıştır. Ait olma ihtiyacının sosyal ve kültürel etkinlikler gibi farklı yollarla karşılanması akıllı telefon kullanımını azaltabilir. Böylece akıllı telefon bağımlılığının önüne geçilebilir.

Çalışmanın, daha önceki çalışmalarda görülen çeşitli güçlü yönleri ve sınırlılıkları bulunmaktadır. Örneklem büyüklüğü ve standartlaştırılmış ölçüm ve prosedürlerin kullanılması güçlü yönleridir. Çalışmanın sınırlılıkları, yayınlanmış birçok çalışma ile benzerlik göstermektedir. Örneklem grubu sadece ergenlik çağındaki bir grup öğrenciden oluşmaktadır. Bulguları diğer popülasyonlara genellemeden önce çalışmanın farklı gruplarla tekrarlanması gerekmektedir. Tekrarlama girişimleri farklı popülasyonları içermelidir. Sonuçların desteklenmesi için konuyla ilgili benzer çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Kaynakça

- Adalar Kaymakamlığı. (2025). *Eğitim durumu*. <http://www.adalar.gov.tr/egitim-durumu>
- Akyürek, M. G. (2020). Lise öğrencilerinde akıllı telefon kullanımı ve bağımlılığı. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2), 42-63. <https://doi.org/10.33907/turkjes.665046>
- Alaca, F. (2011). *İki dilli olan ve olmayan öğrencilerde okul yaşam kalitesi algısı ve okula aidiyet duygusu ilişkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Alderfer, C. P. (1969). An empirical test of a new theory of human needs. *Organizational Behavior & Human Performance*, 4(2), 142-175. [https://doi.org/10.1016/0030-5073\(69\)90004-X](https://doi.org/10.1016/0030-5073(69)90004-X)
- Allen, J. P., Moore, C., Kuperminc, G. ve Bell, K. (1998). Attachment and adolescent psychosocial functioning. *Child Development*, 69(5), 1406-1419. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1998.tb06220.x>
- Arıanoğlu, E. Y. ve Sarı, M. (2022). Ortaokul öğrencilerinde okul yaşam kalitesi algısı, okula aidiyet duygusu ve direnç davranışlarının incelenmesi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 12(2), 697-722. <https://doi.org/10.23863/kalem.2022.247>

- Aşık, N. A. (2018). Aidiyet duygusu ve nomofobi ilişkisi: Turizm öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Turar Turizm ve Araştırma Dergisi*, 7(2), 24-42. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turar/issue/39666/469369>
- Ayas, M. (2018). *Sanal bağımlılık*. İstanbul: İdeal Akademi Yayınları.
- Aydın, A. ve Aydın, F. (2023). Ergenlerde nomofobinin yordayıcısı olarak okula aidiyet, yalnızlık ve akıllı telefon kullanım süresi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 10(2), 32-62. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ojtac/issue/82592/1395531>
- Aygar, H. (2020). *Lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, ruhsal durum ve uyku kalitesinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış tıpta uzmanlık tezi]. Osmangazi Üniversitesi.
- Babaoğlu, A. N. (1997). *Uyuşturucu ve tarihi: bağımlılık yapan maddeler*. Kaynak Yayıncılık.
- Bağcı, H. (2018). Investigation of different variables of smartphone addictions of high school students: Sakarya sample. *Turkish Studies Information Technologies & Applied Sciences*, 13(21), 47-60. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13944>
- Bhatia, M. S. (2008). Cell phone dependence—a new diagnostic entity. *Delhi Psychiatry Journal*. 11(2), 123-124. <https://imsear.searo.who.int>
- Bartholomew, K. ve Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.2.226>
- Beck, M. ve Malley, J. (1998). A pedagogy of belonging. *Reclaiming Children and Youth*, 7(3), 133-137. <https://eric.ed.gov/?id=EJ587255>
- Berk, L. E. (2022). *Development through the lifespan*. Sage Publications.
- Block, J. J. (2008). Issues for DSM-V: internet addiction. *American Journal of Psychiatry*, 165, 306-307. <https://doi.org/10.11164/appi.ajp.2007.07101556>
- BMYK. (2024). *Davranışsal bağımlılık*. <https://bmyk.gov.tr/TR-67183/davranissal-bagimlilik.html>
- Bowlby, J. (1958). The nature of the child's tie to his mother. *The International Journal of Psychoanalysis*, 39, 350–373. <https://psycnet.apa.org/record/1960-02815-001>
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Cilt 2. Separation, anxiety and anger*. Basic Books.
- Bowlby, J. (1977). The making and breaking of affectional bonds: I. Aetiology and psychopathology in the light of attachment theory. *The British Journal of Psychiatry*, 130(3), 201-210. <https://doi.org/10.1192/bjp.130.3.201>
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: sadness and depression*. Basic Books.
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss: attachment*. Basic Books.
- Brauser, D. (2013). Smartphone “addiction” may affect adolescent development. *Medscape Medical News*. <http://www.medscape.com/viewarticle/804666>
- Brüne, M. (2008). *Textbook of evolutionary psychiatry: the origins of psychopathology*. Oxford University Press.
- Buist, K. L., Deković, M., Meeus, W. ve Van Aken, M. A. (2004). The reciprocal relationship between early adolescent attachment and internalizing and externalizing problem behaviour. *Journal of Adolescence*, 27(3), 251-266. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2003.11.012>

- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem A Yayıncılık.
- Castells, M. (2010). *The rise of the network society*. Wiley-Blackwell.
- Cenkseven-Önder, F. (2014). Kişilik gelişimi psikososyal gelişim kuramı. R. Çeçen-Eroğul ve F. Yurtal (Ed.), *Eğitim psikolojisi el kitabı* içinde (s. 257-286). Mentis Yayıncılık.
- Ceritli, U. ve Bal, P. N. (2017). Lise öğrencilerinde bağlanma stillerin problemli internet kullanımına etkisi. *Journal of International Social Research*, 10(50), 475-483. <https://hdl.handle.net/20.500.12154/223>
- Chai, Y. Y. ve Seo, Y. S. (2015). The relationship between insecure adult attachment and smartphone addiction: The mediation effect of impulsiveness moderated by social support. *Korean Journal of Psychological Counseling and Psychotherapy*, 27(3), 749-772. <https://doi.org/10.14400/JDC.2019.17.1.229>
- Choi, J., Choi, O. J. ve Kim, J. H. (2017). Effects of adolescent smartphone addiction on cybersexual delinquency. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 45, 819-832. <https://doi.org/10.2224/sbp.5916>
- Çakır, Ö. ve Oğuz, E. (2017). Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 418-429. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.290711>
- Çalışkan, N., Yalçın, O., Aydın, M. ve Ayık, A. (2017). BÖTE öğretmen adaylarının akıllı telefon bağımlılık düzeylerini belirlemeye yönelik bir çalışma. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(22), 111-125. <https://www.ijoess.com/DergiTamDetay.aspx?ID=1657&Detay=Ozet>
- Davey, S. ve Davey, A. (2014). Assessment of smartphone addiction in Indian adolescents: A mixed method study by systematic-review and meta-analysis approach. *International Journal of Preventive Medicine*, 5, 1500-1511. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25709785/>
- Deci, E. L. ve Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum.
- Erikson, E. H. ve Erikson, J. M. (1998). *The life cycle completed* (genişletilmiş baskı). W. W. Norton & Company.
- Finn, J. D. ve Voelkl, K. E. (2003). School characteristics related to school engagement. *Journal of Negro Education*, 62, 249-268. <https://doi.org/10.2307/2295464>
- Freud, S. (1920). *Group psychology and the analysis of the ego*. Hogarth Press.
- Fullarton, S. (2002). *Student engagement with school: Individual and school-level influences* (LSAY Research Report No. 27). https://www.researchgate.net/publication/254581921_Student_Engagement_with_School_Individual_and_School-Level_Influences
- Goodenow, C. (1992). Strengthening the links between educational psychology and the study of social contexts. *Educational Psychologist*, 27, 177-196. https://doi.org/10.1207/s15326985ep2702_4
- Goodenow, C. (1993a). Classroom belonging among early adolescent students: Relationships to motivation and achievement. *The Journal of Early Adolescence*, 13(1), 21-43. <https://doi.org/10.1177/0272431693013001002>
- Goodenow, C. (1993b). The psychological sense of school membership among adolescents: scale development and educational correlates. *Psychology in the*

- Schools*, 30, 79-90.
<https://bibliotecadigital.mineduc.cl/bitstream/handle/20.500.12365/17469/goodenow1993.pdf?sequence=1>
- Görür, B. (2019). *Ergenlerin bağlanma stilleri ve sosyal kaygıları ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Griffin, D. ve Bartholomew, K. (1994). The metaphysics of measurement: The case of adult attachment. K. Bartholomew ve D. Perlman (Ed.), *Attachment processes in adulthood: Advances in personal relationships* içinde (C. 5, s. 17-52). Jessica Kingsley Publishers.
- Günalan, N. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesini, okula aidiyet duygusunu ve okul iklimini neler etkilemektedir* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- Günüç, S. ve Kayri, M. (2010). Türkiye’de internet bağımlılık profili ve internet bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 220-232.
<https://dergipark.org.tr/pub/hunefd/issue/7799/102177>
- Hall, G. S. (1969). *Adolescence*. Arno Press.
- Hayırcı, B. ve Sarı, E. (2019). Analysis of the relationship between the smart phone addiction of high school students and their social anxiety and loneliness. *Journal of Research in Education and Society*, 7(1), 61-79.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/etad/issue/55359/632687>
- Hazan, C. ve Shaver, P. (2008). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524.
<https://doi.org/10.4324/9781351153683-17>
- Hendrick, S. (2009). *Yakın ilişkiler psikolojisi* (A. Dönmez, Çev.). Nobel Yayın. (Orijinal çalışma 1998 yılında yayımlanmıştır)
- Işınsoy-Halat, M. (2009). *Yatırım kuramı bağlamında evli çiftlerde uyum, nedensel ve sorumluluk yüklemeleri ile yalnızlık arasındaki bağlantılar* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Jain, P., Gedam, S. R. ve Patil, P. S. (2019). Study of smartphone addiction: prevalence, pattern of use, and personality dimensions among medical students from rural region of central India. *Open Journal of Psychiatry & Allied Sciences*, 10, 132–138. <https://doi.org/10.5958/2394-2061.2019.000029.6>
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). *Kültürel psikoloji: Kültür bağlamında insan ve aile*. Evrim Yayınları.
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel.
- Keler, H. (2008). *Liseli ergenlerin transaksiyonel analiz ego durumları ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Kıran, S., Sanjana, J. ve Reddy, N. J. (2019). Mobile phone addiction: symptoms, impacts and causes-a review. *International Conference on Trends in Industrial & Value Engineering, Business and Social Innovation* içinde (C. 2019, s. 81–86).
https://www.researchgate.net/publication/330521664_Mobile_Phone_Addicti_on_Symptoms_Impacts_and_Causes-A_Review

- Koral, F. ve Alptekin, K. (2023). Dijital oyun bağımlılığı: Bir derleme çalışması. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 283-308. <https://doi.org/10.54557/karataysad.1237807>
- Koser, İ. E. ve Barut, Y. (2020). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri, problem çözme becerileri ve bağlanma stilleri ilişkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(23), 1765-1789. <https://doi.org/10.26466/opus.622867>
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş. ve Çokluk Bökeoğlu, Ö. (2006). *Sosyal bilimler için istatistik*. Pegem Akademi.
- Kuyucu, M. (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: “Akıllı telefon(kolik)” üniversite gençliği. *Global Media Journal TR Edition*, 7(14), 328-359. <https://www.muzikhabercisi.com/akademik/yayinlar/yeditepeglobaljournal2017.pdf>
- Kwon, M., Lee, J. Y., Won, W. Y., Park, J. W., Min, J. A., Hahn, C., Gu, X., Choi, J. -H. ve Kim, D. -J. (2013). Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). *PLoS One*, 8, Makale e56936. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0056936>
- Lee, C. ve Lee, S.-J. (2017). Prevalence and predictors of smartphone addiction proneness among Korean adolescents. *Children and Youth Services Review*, 77, 10-17. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.04.002>
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50, 370-396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Micucci, J. A. (2009). *The adolescent in family therapy: harnessing the power of relationships*. Guilford Press.
- Miller, G. A. (1969). Psychology as a means of promoting human welfare. *American Psychologist*, 24(12), 1063-1075. <https://doi.org/10.1037/h0028988>
- Minaz, A. ve Çetinkaya Bozkurt, Ö. (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 268-286. <https://doi.org/10.20875/makusobed.306903>
- Mustafaoğlu, R., Zirek, E., Yasacı, Z. ve Özdiñçler, A. R. (2018). Dijital teknoloji kullanımının çocukların gelişimi ve sağlığı üzerine olumsuz etkileri. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 5(2), 227-247. <https://doi.org/10.15805/addicta.2018.5.2.0051>
- Nichols, S. L. (2008). An exploration of students' belongingness beliefs in one middle school. *The Journal of Experimental Education*, 76(2), 145-169. <https://doi.org/10.3200/JEXE.76.2.145-169>
- O'Koon, J. (1997). Attachment to parents and peers in late adolescence and their relationship with self-image. *Adolescence*, 32(126), 473-482. <https://psycnet.apa.org/record/1997-04650-023>
- Okur, S., Özkan, E. ve Arslan, Ü. (2019). Ortaokul öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies – Information Technologies and Applied Sciences*, 14(2), 275-294. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22813>
- Osterman, F. K. (2000). Students' need for belonging in the school community. *Review of Educational Research*, 70(3), 323-367. <https://doi.org/10.3102/0034654307000332>

- Panova, T. ve Carbonell, X. (2018). Is smartphone addiction really an addiction? *Journal of Behavioral Addictions*, 7(2), 252-259. <https://doi.org/10.1556/2006.7.2018.49>
- Parasuraman, S., Sam, A. T., Yee, S. W. K., Chuon, B. L. C. ve Ren, L. Y. (2017). Smartphone usage and increased risk of mobile phone addiction: A concurrent study. *International Journal of Pharmaceutical Investigation*, 7(3), 125-131. https://doi.org/10.4103/jphi.JPHI_56_17
- Parman, T. (2012). *Ergenlik ya da merhaba hüzin: ergenlik dönemi üzerine psikanaliz yazıları*. Bağlam Yayıncılık.
- Peraman, R. ve Parasuraman, S. (2016). Mobile phone mania: Arising global threat in public health. *Journal of Natural Science, Biology, and Medicine*, 7(2), 198-200. <https://doi.org/10.4103/0976-9668.184712>
- Piaget, J. (1977). *The development of thought*. The Viking Press.
- Roberts, J. A., Yaya, L. H. ve Manolis, C. (2014). The invisible addiction: Cell-phone activities and addiction among male and female college students. *Journal of Behavioral Addictions*, 3(4), 254-265. <https://doi.org/10.1556/JBA.3.2014.015>
- Sarı, M. (2013). Lise öğrencilerinde okula aidiyet duygusu. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 147-160. <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php?pdf=0014461&lng=0>
- Sarı, M. (2015). Adaptation of the psychological sense of school membership scale to Turkish. *Global Journal of Human-Social Science: G Linguistics & Education*, 15(7), 59-64. https://globaljournals.org/GJHSS_Volume15/7-Adaptation-of-the-Psychological-Sense-of-School.pdf
- Savi, Ç. F. (2011). Çocuk ve ergenler için okula bağlanma ölçeği Türkçe uyarlaması. *İlköğretim Online*, 10(1), 80-90. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/issue/8593/106848>
- Söyler, İ. (2019). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile kendilik algısı ve okula bağlanma arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Spano, S. (2004). Stages of adolescent development. *ACT for Youth Center of Excellence, Research Facts and Findings*. https://www.actforyouth.net/resources/rf/rf_stages_0504.pdf
- Steinberg, L. (2007). *Adolescence*. McGraw-Hill Companies, Inc.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemleri üzerinde psikometrik değerlendirilmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106. http://www.nebisumer.com/wp-content/uploads/2016/01/Sumer-Gungor_baglanma_TPD1999_14_71-106.pdf
- Şata, M. ve Kariş, F. (2017). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeği-kısa versiyonunun ergenler için Türk kültürüne uyarlanması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 6(4), 426-440. <https://doi.org/10.30703/cije.346614>
- Tang, J., Yu, Y., Du, Y., Ma, Y., Zhang, D. ve Wang, J. (2014). Prevalence of internet addiction and its association with stressful life events and psychological symptoms among adolescent internet users. *Addictive Behaviors*, 39(3), 744-747. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2013.12.010>
- Tarhan, N. ve Nurmedov, S. (2017). *Bağımlılık sanal veya gerçek*. Timaş Yayıncılık.

- Tateno, M., Kim, D. J., Teo, A. R., Skokauskas, N., Guerrero, A. P. ve Kato, T. A. (2019). Smartphone addiction in Japanese college students: usefulness of the Japanese version of the smartphone addiction scale as a screening tool for a new form of internet addiction. *Psychiatry Investigation*, 16(2), 115-120. <https://doi.org/10.30773/pi.2018.12.25.2>
- TDK. (2024). *Türk Dil Kurumu sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Sevi Tok, E. S. ve Güzel, H. Ş. (2020). Akıllı telefon bağımlılığı, bağlanma ve duygu düzenlemenin ilişkisi: Mizaç ve karakter özelliklerinin aracı rolü. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 4(1), 48-62. <https://doi.org/10.5455/kpd.26024438m000020>
- Uzgören, E., Şengür, M. ve Yiğit, Ü. (2013). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu talebinde israfa yönelik davranışlarının analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 115-120. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduiibfd/issue/20819/222787>
- Van Rooij, A. ve Prause, N. (2014). A critical review of “Internet addiction” criteria with suggestions for the future. *Journal of Behavioral Addictions*, 3(4), 203-213. <https://doi.org/10.1556/jba.3.2014.4.1>
- Wajcman, J. (2008). Life in the fast lane? Towards a sociology of technology and time. *The British Journal of Sociology*, 59(1), 59-77. <https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2007.00182.x>
- Yuchang, J., Cuicui, S., Junxiu, A. ve Junyi, L. (2017). Attachment styles and smartphone addiction in Chinese college students: The mediation role of dysfunctional attitudes and self-esteem. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15, 1122-1134. <https://doi.org/10.1007/s11469-017-9772-9>
- Yücelten, E. (2016). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığının bağlanma stilleri ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi.
- Yüksel, Z. (2020). Orta öğretim öğrencilerinin okula aidiyet düzeyi. *Dini Araştırmalar*, 23(57), 173-194. 10.15745/da.682798
- Zimmerman, P. (2004). Attachment representations and characteristics of friendship relations during adolescence. *Journal of Experimental Child Psychology*, 88(1), 83-101. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2004.02.002>
- Zou, Z., Wang, H., d'Oleire Uquillas, F., Wang, X., Ding, J. ve Chen, H. (2017). Definition of substance and non-substance addiction. *Advances in Experimental Medicine and Biology*, 1010, 21-41. https://doi.org/10.1007/978-981-10-5562-1_2